

Spis treści

Wprowadzenie (<i>Anna Czerner, Elżbieta Nieroba</i>)	9
Część I. Teoretyczne podstawy socjologicznej analizy emocji	
Rozdział 1. Zainteresowanie emocjami w myśli społecznej (<i>Marek S. Szczepański</i>)	23
Emocje i namiętności	23
Emocje w myśli przedsocjologicznej – od Arystotelesa do Lovejoya	24
Emocje – socjologiczny przełom	27
Sfera afektywna w pracach prekursorów socjologii	27
Emocje w nurcie pragmatyzmu i poza nim – przegląd wybranych stanowisk	32
Émile Durkheim – ponowne odczytanie	37
Rozdział 2. Wybrane nurty teoretyczne w socjologii emocji (<i>Anna Czerner, Elżbieta Nieroba</i>)	45
Kultura emocjonalna	46
Koncepcja Stevena Gordona	46
Analiza kulturowa – Arlie Russell Hochschild	52
Interakcjonizm symboliczny	57
Teoria tożsamości Stevena Strykera – podejście strukturalne	59
Teoria kontroli tożsamości – Peter J. Burke	60
Teoria kontroli afektów – David Heise	62
Teoria strukturalna	66
Teoria władzy-statusu	67
Teoria rytuału interakcyjnego – Randall Collins	69
Teoria stanów oczekiwania	73
Afektywna teoria wymiany społecznej – Edward J. Lawler	76
Teoria ewolucyjna	81
Ewolucyjny egzystencjalizm – William Wentworth	82
Ewolucyjna biologia emocji – Jonathan H. Turner	84
Konkluzje	86

Rozdział 3. Jakościowe podejście do badania emocji	
(Beata Pawłowska)	91
Wstęp	91
Teoretyczne ustalenia oraz przykłady empirycznego	
uchwycenia emocji	93
Karol Darwin o emocjach	94
Emocje w koncepcji Émile'a Durkheima	95
Władza i status w teorii Theodore'a Kemptera	96
Emocje a rytuały interakcyjne	98
Zarządzanie emocjami. Koncepcja Arlie R. Hochschild	101
Teoria ugruntowana jako podłoże metodologiczne badania	
emocji	103
Zastosowanie obserwacji do badania emocji	104
Zastosowanie wywiadu swobodnego i/lub narracyjnego	
do badania emocji	108
Problematyka <i>case study</i> w badaniach emocji	110
Podsumowanie	112

Część II. Emocje w praktyce społecznej

Rozdział 4. O emocjach związanych z łamaniem norm moralnych	
i religijnych (Wojciech Pawlik)	119
Wstyd i poczucie winy jako konstrukty kultury	121
Doświadczenie dysonansów normatywnych w ujęciu socjologów	
emocji	122
Wstyd i poczucie winy w kulturze ponowoczesnej	126
Poza zasadą usprawiedliwiania – w stronę ontologii	129
Grzech i wyrzuty sumienia w świecie codziennym w dobie	
ponowoczesności	133
Rozdział 5. Pamięć biograficzna i zbiorowa a emocje	
(Kaja Kaźmierska)	141
Uwagi wstępne	141
Pamięć biograficzna	142
Pamięć dzieciństwa	144
Pamięć a spójność biografii	147
Wpisywanie w biografię przeszłości kolektywnej	148
Pamięć zbiorowa	150
Pamięć zbiorowa a tożsamość	151
Dynamiczny charakter pamięci	152
Pamięć jako działanie komunikacyjne	155
Ahistoryczność pamięci	156
Zakończenie	160

Rozdział 6. Instrumentalizacja emocji w debacie publicznej poruszającej etyczne problemy związane z życiem ludzkim (<i>Ewelina Wejbert-Wąsiewicz</i>)	165
Wartości i emocje w dyskursie	165
Walka o ochronę życia ludzkiego w dyskursie socjopolitycznym.	
Wojna, kara śmierci, eutanazja	166
Życie ludzkie jako przedmiot sporu społecznego	168
Ruchy <i>pro-life</i> i <i>pro-choice</i>	168
Kościół walczący	169
Obywatele walczący, czyli głośne sprawy	171
Opinia publiczna wobec problemów ochrony życia ludzkiego	173
Wpływanie na emocje i poprzez emocje w dyskursie publicznym	177
Metody wpływu społecznego	177
Techniki instrumentalizacji emocji	180
Podsumowanie	182
Rozdział 7. Zmysłowy cyborg – człowiek w dobie konsumpcjonizmu (<i>Krystyna Romaniszyn</i>)	187
Wprowadzenie	187
Era konsumpcjonizmu	191
Kultura konsumpcyjna	194
Konsumpcja jako narzędzie obróbki ludzi	200
Zmysłowy cyborg	205
Rozdział 8. Miłość erotyczna (<i>Tomasz Szlendak</i>)	213
Miłość erotyczna jako społeczna konstrukcja	214
„Fazowa” i „czynnikowa” natura miłości erotycznej	216
Czy miłość erotyczna jest zjawiskiem uniwersalnym?	218
Miłość erotyczna wedle społecznego scenariusza	219
Miłość erotyczna jako kamuflaż dla patriarchatu	222
Miłość erotyczna jako konsumpcyjna utopia	223
Miłość erotyczna jako medium komunikacyjne	224
Miłość współbieżna w ramach nowego porządku sentymentalnego	224
Rozdział 9. O emocjach w sztuce. Szkic socjologiczny (<i>Anna Matuchniak-Krasuska</i>)	233
Wstęp	233
„Udręka i ekstaza” – o emocjach artystów	234
Dzieło sztuki jako źródło i nośnik emocji	241
„Zachwyt i oburzenie” – o emocjach odbiorców	245
Zakończenie	249
Rozdział 10. Zarządzanie emocjami w muzeum (<i>Elżbieta Nieroba</i>)	255
„Szaleństwo” kolekcjonowania	255

Muzeum jako byt społeczny i kulturowy	258
Czy muzeum musi być racjonalne?	264
W sieci symulaków	267
O gustach się (nie) dyskutuje	269
Publiczność muzealna wobec „emocjonalnego szantażu” ekspozycji	271
Rozdział 11. E-mocje, przypadki rozszerzonej rzeczywistości	
afektywnej (<i>Michał Wanke</i>)	279
Internet – дума i przyjemność, panika i fascynacja	279
Interfejs	281
Zakłopotana tożsamość	286
Bliskość w tle	290
Razem osobno	294
Hiper(nie)dostępni	297
Rozdział 12. Nie tylko krew, pot i łzy – emocjonalne oblicza	
sportu (<i>Anna Czerner</i>)	301
Sport i emocje – to nie jest gra dla socjologów?	302
Chleba i igrzysk, ale... wszystko pod społeczną kontrolą	306
„Panowie, dzisiaj trochę umrzemy”	312
Zmierzając do mety...	315
Rozdział 13. Biologiczne aspekty emocji (<i>Dawid Larysz</i>)	
Wstęp	319
Definicja i podział emocji	320
Modele neuropsychologiczne emocji	323
Model Le Doux	323
Model Konorskiego	324
Czy geny odpowiadają za emocje?	325
Układ limbiczny – mózg emocjonalny?	327
Móźdżkowy zespół emocjonalno-poznawczy	328
Świadoma kontrola emocji	329
Asymetria funkcjonalna – czy prawa i lewa półkula czują tak samo?	332
Zakończenie	333
Język socjologów emocji – subiektywny przewodnik	
(<i>Anna Czerner, Elżbieta Nieroba</i>)	337
Indeks rzeczowy	347
Indeks osobowy	351